

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Ругало Богдан Андрійович

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ
МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ 288

Taylor Alla

SOME THOUGHTS REGARDING WOMEN'S RIGHTS ADVOCACY IN ISLAMIC STATES 291

Фасій Анастасія Володимирівна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ З ПСИХІЧНИМИ
РОЗЛАДАМИ 293

Чернявський Марк Віталійович

АДАПТАЦІЯ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЙ ООН ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ГІБРИДНІ
ЗАГРОЗИ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА КІБЕРБЕЗПЕКА 297

Чорний Інеса

ІННОВАЦІЙНІ ЮРИДИЧНІ ПІДХОДИ ДО НОВИХ ВИКЛИКІВ У ПОЛЯРНИХ МОРСЬКИХ
ЗОНАХ: ЗМІЦНЕННЯ МІЖНАРОДНОГО УПРАВЛІННЯ В АРКТИЦІ ТА АНТАРКТИЦІ 300

СЕКЦІЯ 6. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МОРСЬКОЇ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Кормич Борис Анатолійович

ЕКОЛОГІЧНА СТРАТЕГІЯ ДЛЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ БАЗИС І
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗУСИЛЛЯ 304

Аверочкіна Тетяна Володимирівна

ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗАБРУДНЕННЮ ПОВІТРЯ ВІД МОРСЬКОЇ ТА ПОРТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ .. 307

Федотов Олексій Павлович, Назарко Артем Аркадійович

АВТОРИЗАЦІЯ НА ПРОВАДЖЕННЯ МИТНОЇ БРОКЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРАВОВИЙ
АСПЕКТ 311

Батанова Людмила Олександрівна

ЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ПРИ ВИРІШЕННІ МИТНИХ СПОРІВ 315

Коваль Наталія Олексіївна

ОНОВЛЕНА НАЦІОНАЛЬНА ТРАНСПОРТНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ТА РОЗВИТОК
ВНУТРІШНЬОГО ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ 318

Малеева Ганна Леонідівна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИННИХ
ОСІБ ЗА ЗАБРУДНЕННЯ МОРЯ 321

Сергєєв Юрій Володимирович

МОРСЬКА БЕЗПЕКА ТА ОХОРОНА ПІДВОДНИХ КАБЕЛІВ: ПЛАН ДІЙ ЄС 324

Барановська Валентина Федорівна

РЕФОРМУВАННЯ ПІДХОДІВ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ 329

Гайдаржи Роман Андрійович

ДЕЯКІ НОВІ ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ В ЧАСТИНІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ МИТНОГО СКЛАДУ,
СКЛАДУ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ 332

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОУСТРОЮ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ, ІНШИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, АДВОКАТУРИ

Бакайнова Нана Мезенівна

СТАНДАРТИ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ СТОСОВНО АДВОКАТА 337

Косюта Михайло Васильович

СПЕЦІАЛІЗОВАНА ЕКОЛОГІЧНА ПРОКУРАТУРА 342

Костенко Сергій Костянтинович

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРОКУРОРІВ: НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА ТА
ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ 345

Свида Олексій Георгійович

ДОБІР КАНДИДАТІВ НА СУДДІВСЬКІ ПОСАДИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ 348

Taylor Alla

National University «Odesa Law Academy»,

PhD student of the Department of International and European Law

SOME THOUGHTS REGARDING WOMEN'S RIGHTS ADVOCACY IN ISLAMIC STATES

This article explores the nuances of advocating for women's rights in Islamic states, emphasizing the importance of culturally sensitive approaches that respect religious contexts while upholding international human rights standards. While international frameworks like the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) aim to promote gender equality, their implementation often encounters challenges rooted in cultural, religious, and legal traditions.

In general understanding, advocacy is when individuals publicly express their interest in specific causes and take clear actions to support the positive advancement of those causes. Advocacy can be done for many reasons, each with its own merits [1]. Advocacy for women's rights within Islamic states presents a complex interplay between international human rights norms and domestic legal systems influenced by Islamic jurisprudence.

One of the most compelling frameworks for engaging with women's rights in Islamic states is the intellectual movement known as Islamic feminism. This school of thought argues that gender justice is not only compatible with Islam but rooted in its foundational texts when interpreted through an egalitarian lens. According to Fawcett R. "Islamic feminism" is not simply a feminism that is born from Muslim cultures, but one that engages Islamic theology through the text and canonical traditions. A distinctly "Islamic" feminism, at its core, draws on the Quranic concept of equality of all human beings, and insists on the application of this theology to everyday life" [2].

According to M. Badran: "Islamic feminism explicates the idea of gender equality as part and parcel of the Quranic notion of equality of all insan (human beings) and calls for the implementation of gender equality in the state, civil institutions, and everyday life" [3].

Advocacy efforts often face resistance due to perceptions of western imposition and a lack of cultural sensitivity. Quraishi-Landes A. states: "For many international women's rights activists, especially those operating from a western context, sharia is believed to be a major obstacle to women's rights. In order to protect women from Muslim religious law, these advocates often position themselves aggressively against so-called sharia legislation, and sharia in general. I believe that this approach is counterproductive, and ultimately exacerbates, rather than improves, the situation for women living in Muslim-majority countries" [4, p. 173]. As we can see, framing Sharia as inherently oppressive can be counterproductive, alienating local communities and undermining reform efforts. Instead, engaging with Islamic legal traditions and highlighting internal mechanisms for promoting women's rights can foster more effective advocacy. This approach recognizes the diversity within

Islamic jurisprudence and the potential for progressive interpretations that align with human rights principles.

Situations in some countries, for example in Afghanistan and Iran illustrate the complexities of advocating for women's rights in Islamic contexts. Under Taliban rule, Afghan women have faced severe restrictions, including bans on education and employment. International responses have varied, with some advocating for diplomatic engagement while others call for legal action against the regime. In Iran, the enforcement of strict dress codes and limitations on women's public participation have sparked widespread protests and international condemnation [5]. These cases underscore the need for advocacy strategies that consider the specific political and cultural landscapes of each country.

Local civil society organizations and women's rights activists play a crucial role in advocating for change within Islamic states. For example, in 2009, twelve women from the Arab world formed the global movement Musawah, whose name means "equality" in Arabic. Musawah advocates for feminist interpretations of Islamic texts and calls on nations to abide by international human rights standards such as those promulgated in the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women [6]. Their understanding of cultural and religious contexts enables them to navigate complex legal systems and societal norms. Supporting these actors through capacity-building, funding, and international solidarity can grow the effectiveness of advocacy efforts and make sure that initiatives are grounded in local realities.

International legal mechanisms, such as the International Criminal Court (ICC), offer avenues for addressing severe violations of women's rights. For example, the ICC's recognition of gender-based persecution as a crime against humanity represents a significant development in international law [7]. However, the effectiveness of these mechanisms depends on political will and the cooperation of states. Advocates must balance the pursuit of legal accountability with the need for diplomatic engagement and support for local reform efforts.

As we can observe, the debate between universal human rights and cultural relativism is particularly pronounced in discussions of women's rights in Islamic states. While international norms advocate for gender equality, some argue that these standards must be adapted to respect cultural and religious traditions. Striking a balance requires a contextual approach that upholds fundamental rights while acknowledging the importance of cultural identity. This balance can be achieved through dialogue, education, and the promotion of inclusive interpretations of religious texts. By supporting local actors, and utilizing international legal mechanisms judiciously, advocates can work towards meaningful and sustainable progress [8].

Advocacy for women's rights in Islamic states necessitates a multifaceted approach that respects religious and cultural contexts while steadfastly promoting international human rights standards. Recognizing the diversity within Islamic legal traditions and fostering dialogue between different stakeholders are essential steps in advancing women's rights in these complex environments.

List of sources used:

1. What is advocacy? Definition, types, and examples. Bonterra Tech. URL: <https://www.bonterratech.com/blog/what-is-advocacy>.
2. Fawcett R. The reality and future of Islamic feminism. *Al Jazeera*. URL: <https://www.aljazeera.com/opinions/2013/3/28/the-reality-and-future-of-islamic-feminism>.
3. Badran M. Islamic feminism revisited. *Countercurrents*. URL: <https://www.countercurrents.org/gen-badran100206.htm>.
4. Quraishi-Landes A. What if sharia weren't the enemy? Rethinking international women's rights advocacy on islamic law. *Columbia Journal of Gender and Law*. 2019. Vol. 25. No. 5. P. 173-249.
5. Qazi Zada S., Qazi Zada M. Z. The Taliban and women's human rights in Afghanistan: the way forward. *The International Journal of Human Rights*. 2024. 28(10) P. 1687–1722. URL: <https://doi.org/10.1080/13642987.2024.2369584>.
6. Segran E. The rise of the islamic feminists. *The Nation*. URL: <https://web.archive.org/web/20170520091837/https://www.thenation.com/article/rise-islamic-feminists/>.
7. Ngarambe J. M., Feder J. L. The Pursuit of Gender Justice. *The New Yorker*. URL: <https://www.newyorker.com/news/news-desk/the-pursuit-of-gender-justice>.
8. Samim S. International legal mechanisms to safeguard women's rights: An analysis of Afghan women's rights under Taliban rule. *Yale Journal of International Law*. 2025. URL: <https://yjil.yale.edu/posts/2025-01-26-international-legal-mechanisms-to-safeguard-womens-rights-an-analysis-of-afghan>

Ключові слова: права людини, адвокація, гендерна рівність, гендерні права, шариат, ісламське право, дискримінація, права жінок.

Keywords: human rights, advocacy, gender equality, gender rights, Sharia, Islamic law, discrimination, women's rights.

Фасій Анастасія Володимирівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри міжнародного та європейського права*

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСІБ З ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ

Соціалізація осіб із психічними розладами є однією із проблем сучасного правозахисного дискурсу, оскільки вона безпосередньо пов'язана з реалізацією фундаментальних прав людини, зокрема права на гідність, недискримінацію, соціальний захист, працю, освіту та доступ до медичної допомоги. У міжнародно-правовому полі питання соціалізації осіб із психічними розладами регулюється низкою універсальних та регіональних актів, серед яких Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (2006), Європейська соціальна хартія (1961, пе-